

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

NYBROVIKEN I STOCKHOLM. — FOTO. G. REIMERS, GÄVLE.

22:DRÅ ÅRG.

DEN 24 OKTOBER 1920

N:o 4

Foto. Hertzberg, Stockholm.

Herman Salungen

Av regeringsrättens ledamöter torde ingen vara mera bekant för en större allmänhet än det regeringsråd, varan bild i dag återgives på H. 8 D:s första sida.

Johan Henrik Herman Palmgren är född i Forssa församling av Gävleborgs län den 8 oktober 1865 och fyllde sålunda helt nyligen sitt femtiofemte år. Föräldrarna voro orgelnisten och folkskolläraren därstädes Johan Palmgren och hans maka Eleonora Henrietta Åström. Efter att år 1883 ha avlagt mogenhets-examen vid Hudiksvalls högre allmänna läroverk kom han samma år som student till Uppsala, där han år 1886 avlade filosofie kandidatexamen, men därefter ägnade sig åt juridiska studier, som ledde till juris utriusque kandidatexamen avläggande år 1891. Efter vederbörligen fullgjord tingsstjänstgöring följde två år senare utnämning till vice häradshövding genom Svea hovrätt.

Det var emellertid icke på den egentliga domarebanan Palmgren skulle finna sitt levnadskall. Redan 1894 förvärvades han till adjungerad ledamot i kammarrätten och inom detta beskattnings-, fattigvårds- och revisionsmålens ämbetsverk gjorde han sitt avancemang. Efter vartannat befordrades han till notarie därstädes 1901, till sekreterare 1902, till advokattiskal 1906 och till kammarrättsråd samma år. Från hans verksamhet här härrör initiativet till utgivandet av de referat av fattigvårdsmål, varav han under åren 1903—06 hann utgiva fyra årgångar, som för fattigvårdsstyrelserna i landet och deras tjänstemän varit till stor och värdefull hjälp. Vid regeringsrättens inrättande år 1909 överflyttades han emellertid dit som ett av den första uppsättnings regeringsråd.

Palmgrens verksamhet under tiden för hans anställning i kammarrätten inskränkte sig emellertid icke till hans arbete där. Åren 1894—1908 togs han även i anspråk för riksdagens kansli. Åren 1894—96 var han kanslist hos Andra kammaren, 1897—1901 notarie och beklädd slutligen under de följande sju åren den viktiga posten som kammarens sekreterare. Den enhällighet, varmed förtroendet riksdag efter riksdag förnyades, är det bästa vittnesbördet om det förtjänstfulla sätt, varpå han fullgjorde det krävande värvet, och det förtröende han förvärvat sig hos kammarens ledamöter.

Framför allt är Palmgrens namn emellertid knutet till det omfattande reformarbetet, som från detta århundrades början bedrivits i vårt land på beskattningsväsendets område. Ända dittills hade den enda direkta inkomstskatt, som utgick till staten, bestått i den ytterst ofullkomliga form av en sådan, som till sina grundläggande delar införts redan vid 1860-talets början under benämningen den allmänna bevillningen. Då med försvarsväsendets omläggning på den allmänna värnpliktens grund vid 1901 års riksdag det blev nödvändigt att åt staten uppsöka nya skattekällor, erkändes i främsta rummet nödvändigheten att även hos oss anlita en moderniserad direkt inkomstskatt grundad på självdeklarationer som taxeringsunderlag och utgående efter en progressiv skala, som möjliggjorde ett starkare utnyttjande av de högre inkomsternas i förhållande till de lägres stigande skattekraft. Inom den kommitté, som redan samma år tillsattes för att utarbeta en inkomstskatteförordning på dessa och andra i en riksdagens skrivelse angivna grunder, kallades Palmgren att biträda som sekreterare och det var till stor del hans förtjänst, att de nya skatteförättningarna, deklaraformulären etc. fingo den klara och allmänbegripliga avfattning, som utmärkte dem. I många hänseenden måste man emellertid vid detta den direkta, progressiva inkomstskattens infö-

rande nöja sig med provisoriska bestämmelser och arbetet på vårt beskattningsväsendes modernisering pågick allttjämt i finansdepartementet, särskilt sedan herr Cari Swartz blivit detta departements chef. Ända tills Palmgren erhållit säte i regeringsrätten, anlätades härvid i främsta rummet hans beprövade arbetskraft och omtänksamhet för de utredningsuppgifter, vartill särskild sakkunskap erfordrades. Isynnerhet torde den år 1909 av riksdagen antagna, ännu i huvudsak gällande lagen om skogsaccis vara honom att tacka för sin avfattning och hans försvarade den också framgångsrikt mot den kritik, vartill den som alla nya skatteförättningar icke undgick att giva anledning.

I särskild tacksamhetsskuld till Palmgren har allmänheten kommit att stå på grund av de förträffliga editioner och kommentarer av våra skatteförordningar, om vilka Palmgren dragit försorg. Redan år 1894 utgav han de delar av nämnda års stämpelavgiftsförordning, som voro av intresse för affärsmän och enskilda, och vid självdeklarationens införande blev den av honom i förening med O. Bodin utgivna allmänt bekanta praktiska handboken av oskattbart värde både för skattskyldiga och beskattningsmyndigheter. Även de av honom ombesörjda editionerna av bevillningsförordningen och skogsaccislagen ha utkommit i flera upplagor och vunnit stor spridning. Härtill äro att lägga talrika upplysande smärre tidskrifts- och tidningsuppsatser i beskattningsfrågor av hans hand.

Man blir rätt överraskad av att erfar, att Palmgren bredvid sitt tragna administrativa arbete och författarskap inom sitt fackområde kunnat få tid över även till den tidskrävande genealogiska och biografiska forskning, som erfordras för utgivandet av en studentnations matrikel. Redan under sin studenttid hade han emellertid samlat och utgivit ett antal biografiska notiser angående Gästrik-Hälsinge nation i Uppsala 1811—91 och då nämnda nation 1911 beslöt att fira hundraårsminnet av Gästrik och Hälsinge nationers förening bl. a. medelst utgivandet av en matrikel över nationens samtliga medlemmar under det därefter förlutna seklet, lyckades det densamma att förmå Palmgren att åtaga sig redaktörskapet för arbetet. I förordet till den 1913 färdigtryckta matrikeln vittnar han själv, att utförandet av detta uppdrag i hög grad intresserat honom och berett honom ett stort nöje. Till vår personalhistoriska litteratur är matrikeln ett synnerligen värdefullt bidrag och få, om ens någon av övriga studentnationer kan i fullständighet och noggrannhet uppvisa ett motstycke därtill. Hans därpå nedlagda möda är ett utslag av samma kärlek till hembygden, som 1901 förmodade honom utgiva magister Nils Wetterstens skrift om födelsesocknen Forssa och Höjs "ålder och värde ibland andra socknar i Sundhede". Gästrik-Hälsinge nation kallade honom år 1909 till hedersledamot.

I det kommunala livet har Palmgren särskilt tagits i anspråk för huvudstadens folkskoleförvaltning. År 1910 valdes han av Stockholms stadsfullmäktige till ledamot av folkskoleledningen och år 1914 utsåg denna honom till sin ordförande. Två år tidigare hade hans fäderneärvda intresse för folkbildningen fört honom till ordförandeposten i Sällskapet för folkundervisningens främjande. Likaledes har han kallats till ordförande i centralstyrelsen för flick- och samskoleföreningen. Sedan 1912 är han inspektör över Ateneum för flickor.

Sedan år 1900 är Palmgren gift med Anna Sofia Mathilda Norman, dotter till bruksägaren Lars Norman och hans maka Carin Jonsson.

Landshövdingen i Stockholms län, förutvarande jordbruksministern *Alfred Petersson* avled den 11 okt. på sin egendom Påboda i Söderakra, Kalmar län.

Det timade dödsfallet avslutar en märklig levnadsbana — från sin obemärkta ställning som bonde i en undångömd Smålandssocken nådde den bortgångne höga samhällseliga förtroendeposter, blev, den förste av bondestånd, medlem av landets regering och innehavare av hövdingaskapet över ett av rikets län. Medlemskapet i först det konservativa, sedan det liberala partiet, inom vilka organisationer han kom att intaga en av förgrundsplatserna jmnade vä i någon mån framgångens väg för honom, men det var dock i kraft av egna under uppfyllandet av mottagna talrika allmänna värv visade betydande personliga förtjänster, som han nådde de slutliga höga förtroendeposterna.

Alfred Petersson var född den 25 juni 1860 i Söderakra av Kalmar län, där fadern, som var bonde, ägde och brukade hemmanet Påboda. Sedan han genomgått folkhögskola och en missionsskola ägnande han sig åt jordbruk och övertog, efter faderns tidiga bortgång, vid 27 års ålder Påboda, som under hans insiktsfulla ledning utvecklades till en mönstergård. Den unge bondens visade intresse även för allmänna angelägenheter tillförde honom en rad kommunala av honom väl värdade uppdrag, däribland medlemskap av landstinget. År 1896 invaldes han i riksdagens andra kammare som representant för Södra Møre östra valkrets, ett uppdrag som han bibehöll intill 1908. Inom riksdagen anslöt han sig till det åt höger orienterade lantmannapartiet och blev en av dess mest bemärkta medlemmar. År 1900 suppleant, 1903 ordinarie ledamot av statsutskottet, blev han, då den gamle bondehövdingen Ivar Månsson 1904 drog sig tillbaka, dennes efterträdare i lantmannapartiets förtroenderåd. När Christian Lundeberg under unionskrisen 1905 bildade sin ministär av de tongivande riksdagspartiernas förtroendemän, kallades Alfred Pe-

LANDSHÖVDING. — FÖRUTVARANDE STADSRAÅD.
F. 1860. † 11 OKT.

tersson att beklåda posten som jordbruksminister.

Kallelsen, ehuru allmänt gillad, väckte betydande uppseende — det var första gången en bonde tog plats vid konungens rådsbord. Denna P:s första ministertid blev emellertid av kort varaktighet, i det att den Lundebergiska koalitionsministären redan efter några månader fick vika för första Staaffska ministären. Påföljande år deltog Petersson i Påboda i bildandet av det reformvänliga nationella framstegspartiet och framträdde samtidigt, dels som avgjord motståndare till det av Staaffska regeringen framlagda rösträttsförslaget, dels som förkämpe för det proportionella valsystemet. I fråga om detta förträdde han, som främste målsman, den segrande riktningen proportionella val till riksdagens båda kamrar och i anslutning därtill en första avskrivning av den 100-gradiga kommunala rösträttskalan.

När Staaffska ministären föll på sitt rösträttsförslag anmodades Petersson i Påboda av konungen att bilda ny regering. Han avböjde dock chefskapet och ingick i stället som jordbruksminister i den av Lindman bildade regeringen. P:s politiska utveckling hade emellertid gått i allt mera frinnad riktning och 1909 såg han sig på grund härav föranlåten att utträda ur den Lindmanska högerregeringen samt anslöt sig kort tid därefter till liberala samlingspartiet. År 1911 inträdde P., som samma år invalts i Första Kammaren, i egenskap av jordbruksminister i andra Staaffska ministären samt demissionerade samtidigt med denna 1914.

För fjärde gången, även nu som chef för jordbruksdepartementet, kallades Petersson i Påboda 1917 till konungens rådsbord som medlem av den liberal-socialistiska ministären Edén. De vid denna tid rådande otillfredsställande förhållandena på folkhushållningens område gjorde jordbruksministerns ställning utomordentligt svår. Det lyckades dock P. att, i erkännansvärd grad, sammanjämka den livsmedelsproducerande lantbefolkningens och konsumenternas stridiga intressen.

Efter den Edénska ministärens fall i mars innevarande år utnämndes Petersson i Påboda till landshövding i Stockholms län. De förhoppningar man med vetskap om hans stora plikt känsla, utomordentliga arbetsörmåga och sål synta administrativa talang knutit till hans framtida verksamhet på det honom anförtrodda viktiga nya arbetsfältet hava grusats av det nu i förtid inträffade dödsfallet.

DE UNDERLIGA VÄGARNA. UR REVISOR MATTSONS ANTECKNINGAR. FÖR HVAR 8 DAG AV HUGO ÖBERG.

U, nu har han rest, Lars. Lars Nilsson, arkitekten. Inte bara ett namn, utan en personlighet, jag prövar namnet på tungan högt för mig själv som man väger en bit ädel metall i handen.

Jag följde honom naturligtvis till den lilla stationen i denna värmländska ödemark, jag ensam. De sista dagarna här på pensionatet var hans första friska popularitet i avtagande bland damerna, som alltså bara sade ett likgiltigt adjö i hallar, trappor eller korridorer, var han råkad dem i uppbrotsögonblicket. Men de komma att prata på hans rygg, det är säkert, ty ointressant var han minst av allt. För mig blir det mycket tomt efter honom, och jag kommer att känna en viss oro, innan jag får höra något om hans återkomst till Stockholm. Med hans underliga temperamentsblandning av explo-

sivt livsmod och förstelnad tungsintethet kan man från det hållet vänta sig vad som helst mellan en S:t Georgstriumf och ett självmord. Egentligen borde jag ha rest med honom, men min goda hushållerska har ju ännu tio dagar kvar av sin semester, och gå ut på restaurang har jag sannerligen inte lust till efter tre veckors lugn konvalescens i denna rena ödemarksstillhet. Min luftröskatarr känns ännu av. Det har varit barvinter hittills, men just i natt kom ett litet snöfall, så att isarna, som länge legat spegelblanka med små glesa frosttollar på, nu äro aldeles övermalade med vitaste vitt. Om sen den stora järngrå molnridån åker undan en dag så blir här en strålande vernissage, storslaget som detta landskap är med skogar och malmåsar runt omkring.

Tätt utanför mina fönster i översta våningen stå granar och tallar som en mur. Granarna sloka som vanligt likt hopfällda paraplyn och försöka lura snön

Forts. å sid. 59

DET MINNESRIKA SVEABORG INFÖR OMDANING.

1. KUNGSPORTEN VID GUSTAFSSVÄRD, genom vilken ryssarne vid Sveaborgs kapitulation intågade.
3. GAMMALT PORTVALV NÄRA GUSTAFSSVÄRD.

2. HISTORISKA MINNESTAVLOR från svenska tiden vid infarten till fästningen.
4. VALLAR FRÅN SVENSKA TIDEN. — 6 och 7. AUGUSTIN EHRENSVÄRDS GRAV Å SVEABORG, hans skapelse. Gravvården är pietetsfullt bevarad genom mer än ett sekel.

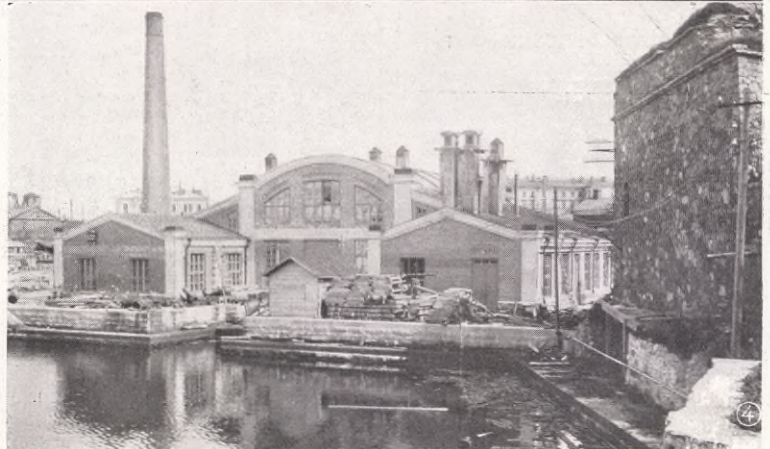
5. STENTRAPPA FRÅN SVENSKA TIDEN.

1. AV RYSSAR UPPFÖRD HÖGVAKT invid landningsplatsen å Sveaborg.
2. FINLANDS FLAGGA Å FÄSTNINGENS HÖGSTA PUNKT.
3. DEN AV RYSSAR UNDER VÄRLDSKRIGET OMÄNDRADE GAMLA SVENSKA GALÉRDOCKAN.
4. ANLÄGGNINGAR TILL DEN STORA TORRDOCKAN.

Det gamla *Svenska Sveaborg*, den från vår historia kända fästningen vid Hälsingfors skall i enlighet med därom fattat beslut omdanas till en för allmänheten avsedd parkanläggning med byggnaderna delvis tagna i anspråk som museilokaler. Med anledning av den förestående förändringen har

Forts. å sid. 58.

REGALSKEPPET RIKSNYCKELNS KANONER OCH VRAKRESTER.

FÖR HVAR 8 DAG AV KOMMENDÖRKAPTEN **L. STACKELL.**

1. KANONERNA RENGÖRAS MED RINNANDE SÖTVATTEN.

2 och 3. FYNDETS STÖRSTA PJÄS, gjuten i Danzig 1623.

4 och 5. SVENSK KANON FRÅN 1560. Märk svenska riksvapnet med s. k. öppen krona, en stor sällsynhet.

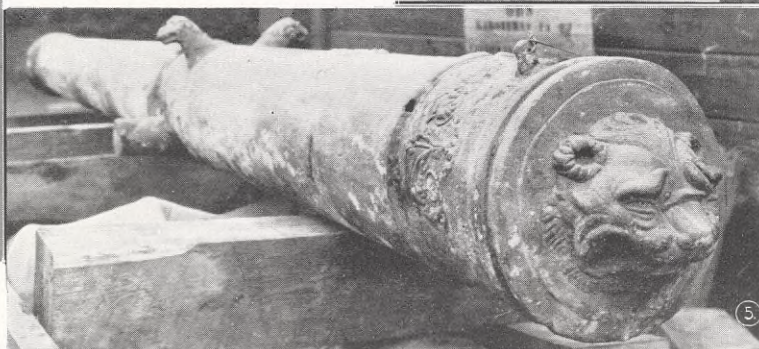

De vid Viksten funna gamla bronskanonerna från Skeppet Riksnnyckeln hava sedan en längre tid å flottans varv i Stockholm varit föremål för en omsorgsfull rengöringsprocedur. Kanonerna förvaras nämligen t. v. i stora träkar med rinnande sött vatten. Behandlingsmetoden är emellertid mycket långvarig och torde icke vara av slutad förr än efter åtskilliga månader.

Under tiden har fyndet likväl undersökts av sakkunniga med nedanstående resultat. Som bekant har man antagit, att de funna pjäserna utgjort krigstroféer, som medförts av skeppet Riksnnyckeln, vilket strandade vid Viksten 1628

6. KANON MED POLSKA RIKSVAPNET.

på väg till Stockholm. Som emellertid samtliga kanoner voro laddade och försedda med mynningsproppar samt proppar i fänghålen, kunna de med säkerhet antagas hava utgjort en del av skeppets besyckning. Detta hindrar dock icke, att en del av kanonerna ursprungligen äro troféer, som sedermera utlämnats till tjänstebruk å flottans fartyg, vilket ofta lär hava före-

kommit. — De sju kanonerna av kopparbrons, tillsammans vägande c:a 7,230 kg., äro dels av svensk dels av utländsk tillverkning. Den största pjäsen vägande 1,463 kg. är gjuten i Danzig år 1623 samt försedd med palatinen Johan Weiher's vapen jämte följande inskrifter: "Mit Gottes hulfe goss mich Gerdt Senningk zu Dantzick anno" och "Johan Weiher Palatin us-

Efter fotografi
SVENSKA KANONER
SAMT EN I TYSK-
LAND ELLER POLEN
1535 GJUTEN BRONS-
KANON (X), den äld-
sta hittills kända som
använts i Sverige.

Vidst. bild: KANON
MED RADZIVIL-
INSKRPTION.

Culmensis 1623". Den därnäst största pjäsen väger 1325 kg. och är sannolikt gjuten i Polen år 1555. Kanonen är prydd med polska riksvapnet omgivet av inskriptionen: "Sigismundus Augustus Rex Polonie Mag Dux L Me fecit An Do 1555". Konung Sigismund II August var som bekant regent i Polen före Sigismund III av Sverige och Polen.

Å kanonens långa fält finnes följande inskription omgiven av rika orneringar: "Falco vocor Rostro de-

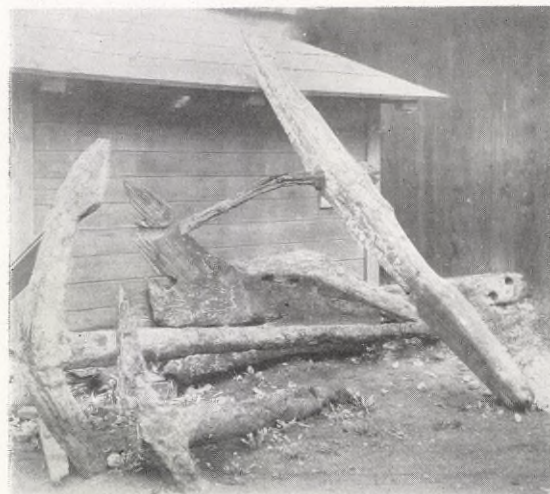
Av större intresse är dock det å kanonens långa fält befintliga svenska riksvapnet med s. k. öppen krona, enligt uppgift lär endast ett par dylika vapen bevarats till vår tid.

Av de fyra återstående pjäserna är en antagligen tysk eller polsk och gjuten år 1535 samt de övriga av svensk tillverkning. Den år 1535 tillverkade kanonen har sitt särskilda intresse såsom varande den äldsta hittills kända bronskanon, som använts till tjänstebruk i Sverige. Kanonen som väger 950 kg., är så gott som utan prydnader med undantag av tvenne tomma vapensköldar, men är däremot märkt med n:o 1 vilket lämnar rum för åtskilliga spekulationer. Möjligen utgör pjäsen vår första skeppskanon, som erhållit detta nummer på det s. k. "arkeliet" eller arkeligården.

Av svenska bronskanoner från denna tid känner man blott tre, varav två låra vara uppställda framför arsenalen i Petersburg, dessa kanoner äro dock yngre. Ytterligare återstår en pjäs av stort intresse, nämligen kanonen med Radziwilinskriptionen, gjuten år 1612 och vägande 821 kg. Kanonen saknar orneringar men är försedd med de gjutna bokstäverna G. R. S. (Gustavus Rex Sveciæ) samt följande inhuggna latinska inskription, som berättar dess öden. "Machina cui manipulare signum impressum una cum Mittobia auspiciis Christophori Radzivilii Birzarum et Dubiucorum ducis m[agn]i d[ucatus] Ljithuanie] campi ductoris anno 1622, desumta svecis erepta Sudermani nomen obtinuit". Översättning: [Denna] kanon, som fått fälttecken sig åsatt, erövrad från svenskarna vid det tillfälle, då Mitau under överbefäl av Kristofer Radzivil, hertig av Bzre och Dubienka, storfurstendömet Litauens kronfältherre, år 1622 frantogs dem, har erhållit namnet "Sörmlänningen".

De tvenne återstående pjäserna gjutna år 1617 och

Forts. å sid. 58.

Efter fotografi

RIKSNYCKELNS ANKARE: Bottenstock och stävträ.

"HAMLET" I NY GESTALTNING.

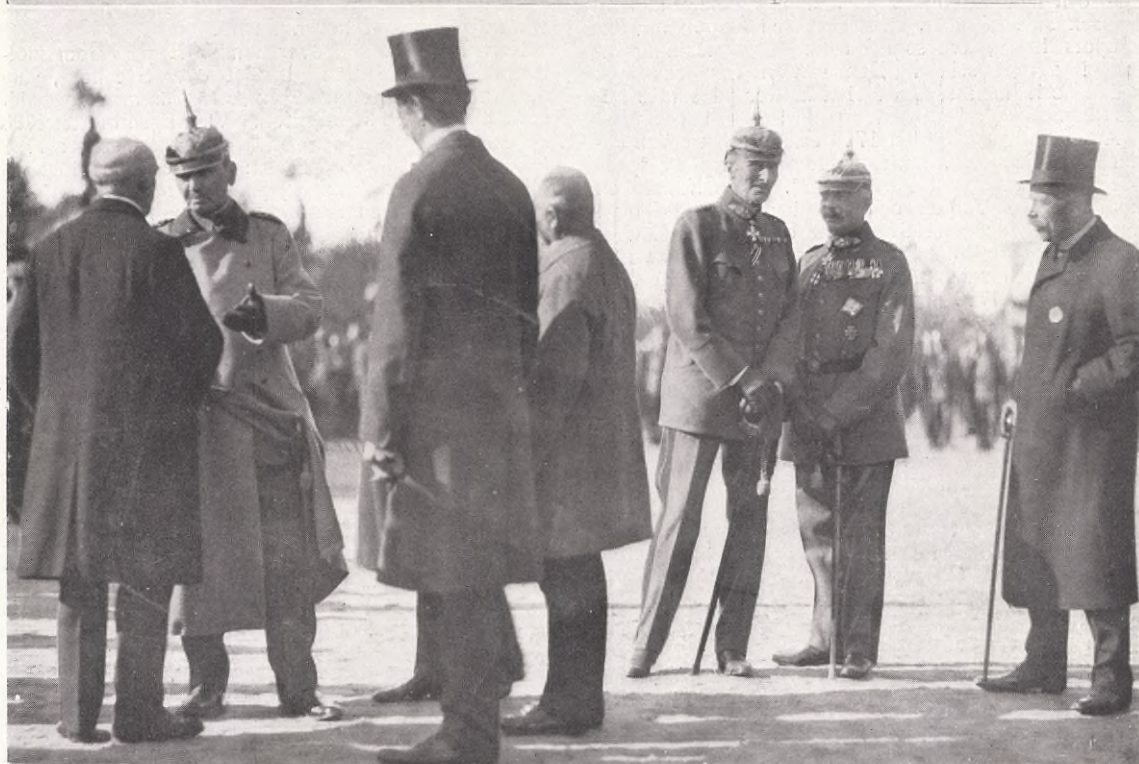
FÖRSTUPPFÖRANDET AV "HAMLET" Å LORENSBERGSTEATERN I GÖTEBORG. Överst t. v. Herr Gabriel Alw (Hamlet) och fröken Dora Söderberg (Ofelia), Foto. Mozart, Gbg; t. h. Herrar Gabriel Alw (Hamlet) och Erik Landberg (Laertes) i duell-scenen. Nederst: Slutscenen. Herrar John Ekman (kungen) och Gabriel Alw (Hamlet) samt fru Gerda Lundeqvist-Dahlström (drottningen); vid Hamlets huvud Horatio (herr Martin Ericsson), herr Gösta Cederlund (prins Fortinbras, i rustning). Fotos Allard, Göteborg.

Åskådandet av Shaksperes Hamlet är alltid en teaterupplevelse utöver vanliga mått. Sorgespelets många skönheter samla sig kring en karaktär, en världstyp för all jordens pessimism och förtvivlan över det onda, vilken i alla tider oemotståndligt måste fångas.

Lorensbergsteaterns lösning av tragedien vid dess premiär den 14 oktober motsågs likväl med högre än vanligt spända förväntningar. Det har ingått i medvetandet att denna teater, med åsidosättande av all vedertagen schablon, skall giva ett diktverk i ny och

Forts. å sid. 63.

FYSILIERREGEMENTET 34 "DROTTNING VICTORIA AV SVERIGE" 200 ÅR.

DET AV DROTTNING ULRIKA AV SVERIGE DEN 12 OKTOBER 1720 I DÅVARANDE SVENSKA PROVINSEN POMMERN UPPRÄTTADE LIVREGEMENTET, NU BÄRANDE VÅR NUVARANDE DROTTNINGNS NAMN, FIRAR 200-ÅRSJUBILEUM I STETTIN DEN 12 OKT. 1. Hedersgästerna vid jubileumsfästen skrida förbi fronten av förutvarande fysiljärer. 2. Generalöverste von Kluck hälsar svenske generalkonsuln, kommerserådet Manasse; vid dem överborgmästaren i Stettin d:r Ackermann; i bakgrunden generallöjtnanterna Gräeser, von Wichmann och v. d. Decken (civil) förutvarande regementschefer. 3. Regementet paraderar.

Text å sid. 63.

SVEABORG.

Forts. fr. sid. 53.

en av våra finska medarbetare tillställt oss ett antal nytagna bilder från den gamla fästningen, vilka för oss svenskar måste äga det allra största intresse, och för vilka vi därför skyndat att bereda plats.

Redan år 1723 upptogs frågan om Helsingfors befästade till dryftning — saken var ju aktuell på grund av att staden 1713—21 hållits besatt av ryssarne.

Det dröjde emellertid med planens utförande, ehuru sakkunnige åter och åter uttalade sig för nödvändigheten av Helsingfors befästade. Sedan Defensionsdeputationen 1737 uttalat sig för denna för rikets säkerhet så viktiga försvarsanläggning, inlämnades förslag därtill av 1739 års fästningskommission. Ryska kriget 1841—43, under vilket Helsingfors åter besattes av ryska stridskrafter, hindrade dock arbetets upptagande. Slutligen — hösten 1747 — fastställdes en av den i befästningskonst väl förarne överstelöjtranten *Augustin Ehrensvärd* utarbetad plan till "place d'armes" vid Helsingfors, som skulle göras till både sjö- och landfästning. Planen upptog befästandet av de sex små klippöar, vilka skyddade inloppet till Helsingfors hamn, ävensom en omfattande fästningsanläggning runt staden. Denna plan frångicks dock sedan, och man samlade sina krafter på öarnes befästning.

Arbetet tog sin början 1748 och fortgick sedan under en följd av år, understundom hindrat av "penningbrist, vankelmod och intriger". Huvudfästningen uppfördes på Vargön och därtill anslötos de intill varandra liggande tre Svartöarne och holmen Löwen. Komplexet inneslöt hamn, dockor och varv tillika med arsenaler och verkstäder för Ehrensvärds andra stora skapelse, den 1756 upprättade finsk-svenska skärgårdsflottan. Befästningsarbetena fortskred och det starka utanverket Gustafssvärd, som slutgiltigt försäkrade den mellan Vargön och Båkhölmens befintliga inseglingströmmen, fullbordades. Även ön Långöarna befästades och i den sydliga utkanten av Helsingfors uppfördes ett fort av sju bastioner, vilket kallades Ulrikasborg.

Arbetet leddes av Ehrensvärd, som till sin hjälp hade en stor fortifikationsstab samt utfördes huvudsakligen av på platsen förlagda trupper. Att E. var medveten om sitt verks betydelse för rikets värn vittnar den stolta inskription han lät anbringa över Kungssporten på Gustafssvärd: "Sveaborg, som rörer havet på ena sidan och stranden på den andra, gör Den kloke herraväldet över både hav och land" samt "Ifrån Ödemarken äro dessa Vargskiärs holmar om-

bytte till ett Sveaborg. Eftervärd stå här på egen botn och lita icke på främmande hjälp".

Även andra inskriptioner från anläggningstiden återfinnas på fästningsmurarna, däribland två, som hedra minnet av Ehrensvärds båda medhjälpare arkitekten Thunberg och skeppsbyggmästaren Chapman samt ytterligare andra, vilka tala om de regementen som deltagit i byggnadsarbetet.

Ehrensvärd ledde befästningsarbetet under större delen av dess fortgång med undantag dock för några perioder. Åren 1757—62 under Pommerska kriget lämnade han Finland för att på slagfältet tjäna fäderneslandet och åren 1765—69 fråntogs han av mösspartiet ledarskapet för de finska befästningsanläggningarna, men återfick det 1770 av hattpartiet. E., som 1764 blivit general och friherre, upphöjdes 1771 i grevligt stånd samt utnämndes 1772 till fältmarskalk. Hösten samma år avled han på Saris i Åbo län. För att hedra den bortgångne märkesmannens minne och för alltid knyta hans namn till det av honom utförda storverket lät Gustaf III föra stoffet till Sveaborg där det vilar på Vargön under en av Sergel huggen till vår tid pietetsfullt bevarad vård.

Kort före sin död överlämnade E. på därom mottagen nådig befallning befälet över Sveaborg, vars befästningsverk då med undantag för några detaljer voro färdiga, till Strussenfelt. Vid krigsutbrottet 1788 sattes fästningen i provisoriskt försvarsstånd och 1791 förklarade fortifikationschefen att den vore klar för ett defensivt krig men ej på långt när för ett offensivt. Några större förstärkningsarbeten företogs emellertid ej på fästningen, vilken i anläggning redan dragit en kostnad av 25 mill. kronor. År 1808 under kriget med Ryssland överlämnade den dåvarande överbefälhavaren Karl Olof Cronstedt, under omständigheter som äro kända från vår historia, Sveaborg med dess rika förråd, däribland 2,000 kanoner, en myckenhet proviant och ammunition, samt 110 krigsfartyg till den under Buxhoevden befäl stående ryska armén.

Fästningen bibehölls av den ryska regeringen i oförändrat skick till utbrottet av Krimkriget 1853, då en del renoveringsarbeten företogs. Efter att 9—11 aug. 1855 hava bombarderats och till hälften avbränts av en engelsk-fransk flotta sattes Sveaborgs fästningsverk i tidsenligt skick och stora nyanläggningar företogs. I samband med de under senaste år timade händelserna, ryska revolutionen, röda upproret i Finland och finska befrielsekriget har Sveaborg ryckts ur Rysslands händer och blivit en finnarnes egendom, över vilken den finska flaggan nu vajar.

RIKSNYCKELNS KANONER.

Forts. fr. sid. 55.

1624 vägande resp. 650 och 877 kg. äro av mindre intresse. Deras enda prydnader utgöras av Vasaättens hjärtvapen med kunglig krona samt å kanonen från 1617 bokstäverna G. A. R. S. [Gustavus Adolphus Rex Sveciæ].

Vrakresterna utgöras av tvenne ankaren antagligen en s. k. bottenstock samt ett stävträ.

Text till bild å sid. 60.

Grönlandsångaren "Hans Egede" och inspektionsångaren "Fylla", den första med bl. a. upptäcktsfararen *Knud Rasmussen* och den sistn. med bl. a. den arktiske forskaren kapten *Godfred Hansen* ombord ankommo d. 12 okt. till Köpenhamn. Vid tilläggsplatsen hade infunnit sig ett stort antal personer som önskade hälsa de båda resenärerna välkomna. Särskilt intresse knyter sig till kapten Hansens återkomst, vilken utgör avslutning på en lång strapatsfylld expedition till Cap Columbia på Grönland, företagen på norska regeringens anmodan

för utläggande av hjälpdepåer för Roald Amundsen. Denne befinner sig som man torde erinra, sedan sommaren 1918 på en upptäcktsfärd till Nordpolen. Efter övervintring i de arktiska farvattnen gjorde Amundsen hösten 1919 ett försök att med sitt fartyg "Maud" komma in i de ismassor, som vid denna tid bruka driva norrut mot polen, men misslyckades och sökte nytt vinterkvarter vid Ajanöarna. Under den gångna sommaren har Amundsen telegrafiskt givit sig tillkänna och slutligen i höst verkställt sin plan att ombord på "Maud" uppsöka de mot norr drivande ismassorna för att tillsammans med dem passera polen. Lyckas försöket, kommer Amundsen antagligen att taga hemvägen över Grönland. Det är med hänsyn härtill norska regeringen utsänt den nu lyckligt fullbordade Hansenska hjälpexpeditionen till Grönland. Ett flertal depåer med ammunition och proviant hava upprättats på skilda platser. Huvuddepåen befinner sig vid Fort Conger. Expeditionen, som behövt en tid av 16 månader för sitt värv har varit utomordentligt krävande för deltagarne.

Forts. fr. sid. 51.

att glida av, men tallarna, som från tidernas början måtte ha gjort opposit on mot snöslaveriet och delvis lyckats, spreta karskt hit och dit med grenarna. Alldeles framför balkongdörren står en sådan ung kandelaberfura helt luftigt snödekorerad, och dess småkvistar se ut som stora vita fjärillarver med långa gröna borst på. Den måtte förstå, att jag sysslar med den, ty just nu viftar den litet med toppen. Alla de andra stå stilla. (Skulle då inte en kvinna känna, när en mans tankar oavbrutet gå till henne? Jo, käre Lars, var du lugn för det, du som inte trodde att hon anade dina känslor!)

Men jag förrirar mig från min uppgift som antecknare, med skildrande har min ringhet intet att skaffa, jag reviderar endast mina vänners ödesböcker.

Det vill säga, jag blir nog ändå tvungen att beskriva hans yttre person en smula, det är den värd. Rättare sagt hans huvud, ty figuren är inte riktigt bra, hans överkropp är nog litet för lång mot benen, och så går han en smula framåtlutad, som om han hade en svag känning av ett ryggsnitt. Nå, det kan också vara en vildes gång på spåret, men därtill vrider han ofta händerna på ett nervöst sätt om varandra, när han kommer in i eller går ut ur ett rum, man undrar om det är av förtjusning eller av förtvivlan.

Men hans huvud! Ja, den som vore målare! Nog är det vackert, landskapet här, just som jag nu kan se det genom en glänta i barmuren utanför fönstren. Längst bort de långa åsarna, som i alla belysningar utsända sina blå toner, varierade i otaliga nyanser. Så de frusna sjöarna med sitt täcke av fiskmåsva ta fjun. Därborta på udden björkdungen, vars violetteris ser nästan brunt ut i denna silvergrå snödager. Att kunna måla detta, ja mycket bra, mycket tacksamt, men vad väger den konsten mot gåvan att kunna i porträttet ge en människas själ! Ty människohuvudet är väl ändå det intressantaste i skapelsen?

Om jag kunde måla ett porträtt av Lars Nilsson, så skulle jag först sätta på honom historisk kostym, han skulle ha pipkrage som Henrik IV av Frankrike, när han på tavlan i Haga slottspaviljong breder ut armarna mot sin minister Sully. Ur denna pipkrage skulle hans huvud resa sig med en hög och slipad dignitär's hela grandessa och behag. Denna stora, en smula bakåtlutande och starkt strålände panna med de djupa vikarna in i det blonda krushårets muntert fräsande lågor. De små ljusblå ögonen med sin liksom lyssnande, vakna blick och de fina spanska brynen. Näsan Voltaires, fast icke så vass. Munnen under den lilla knappt märkbara stubbmustaschen ytterst välbildad med ett på en gång godhjärtat och slugt uttryck. Hakan lätt framspringande för att bilda motvikt mot den höga sluttande pannan, men mild och ädel i form, utan det moderna, hårda rovdjursdraget.

Jag har slösat många ord på denna beskrivning, men det må vara mig som amatör förlåtet. Och modellen synes mig värd ett omsorgsfullt studium, hans öden äro märkvärdiga och skulle kunna fylla volymer, som nog tyvärr aldrig bli skrivna. Hur det än går med honom, i mina anteckningar skall hans minne dock ha sitt spatiösa rum tillmätt.

Men nu skymner det, blånaden dränker redan tallar och granar därutanför, ekorrvilans timma är inne. Allt blir orörligt och tyst. Ute i snömörket ser jag genom balkongdörrens ruta reflexen av den glödande spetsen på min cigarr.

På tåget, som rullar ner mot Stockholm, sitter nu vännen Lars och stirrar svärmodigt med ett olösligt problem molande i tankarna...

*

Nu är middagen över, jag har druckit mitt kaffe i sällskapsrummet, kallpratet och spelat ett parti schack med kassören, som i likhet med Lars lider av sömnlöshet, fast av andra orsaker. I dag förlorade jag mitt parti, kunde inte låta bli att sitta och snegla på hennes profil, där hon då och då med ett förbindligt ord eller ett förstrött leende böjde sig över sitt handarbete.

Smak har han, Lars. Denna unga kvinna på 25 år eller vad hon kan vara är verkligen betagande. "Den ljuva" som han smeknämner henne.

Efter jag är i tagen i dag och ännu inte känner mig det minsta trött, så kan jag gärna försöka teckna hennes huvud också. Ty det är med henne som med honom, hon har just ingen figur, den är litet för satt och obetydlig. Fast han dyrkade ju även den med dess moderliga bredd över höfterna och de stadiga fötternas ärbara tramp med rakt framåt vända täspetsar.

— Att det finns sådana kvinnor ännu! upprepade han varje dag, flera gånger om

Men det var hennes huvud! Liksom jag, om konstnär, skulle velat måla Lars i historisk kostym, så ville jag gjort hennes sköna bild i marmor eller brons, grekisk stil. Eller som diktarkentauren och vännen Uno Röhse säger: en karl kan man möjligen i ord ge ett konstnärligt nära träffande signalement på, men för en madonna måste det till handgripliga metoder. Jag märker nu, att han har rätt. Men så är det ju inte jag, som är förälskad — det fattades bara, en några och femtio års änkring och pedant med urverksgång! — utan Lars Nilsson, tio år yngre och ohjälplig skönhetsdyrkare med tidtals ganska oregelbundna vanor! Han skulle kanske kunna beskriva henne bättre än jag, som inte har annat att ta till än det rika, alltid omsorgsfullt ondulerade, kastanjebruna håret med sin grekiska knut, de stora mörkblå ögonen under fina, svarta bryn, den förnäma näsans lätt krökta linje, med ett ord allt det där banala, som förekommer i romanerna och är outhärdligt. Uno Röhse sade i somras alldeles förtvivlad: — jag fann en gång en bild för ett par sköna kvinnoläppar — blodapelsinklyftor — och jag kommer aldrig ifrån den, jag kan inte hitta på något nytt, jag blir galen! — Då log vår gamle vän målaren, som ibland kan se bister ut som Beethoven, men ofta är en spjuver:

— Säg du en stor, bussig käft, det gör jag! Fruntimmer med sån tycker jag om att måla! Det gör jag visst det!

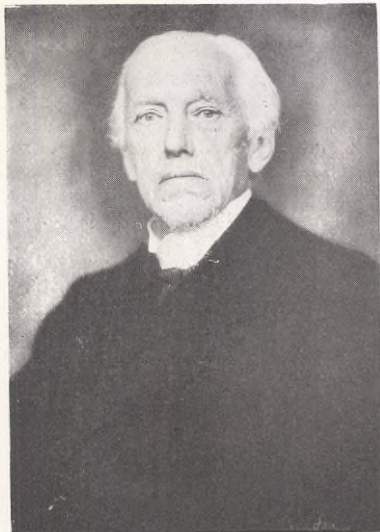
Ja, de äro för tokiga, alla dessa gamla pojkar.

Men för att nu återvända till "den ljuva", så är hennes munparti verkligen fagert. Överläppen tre fyra millimeter längre samt en smula utskjutande och hon skulle med sin svagt krumma näsa haft detta drag av får, som ingivit Lars begreppet Venus Anti lope. Men dessa millimeter, denna utbuktning fattas hos henne och därför är hon skön och nästan skönast om munnen. Och som i afton har jag aldrig observerat hur hakan tävlar med läpparna i olympisk fulländning.

Jag fruktar, att hon är mera medveten om sina behag, denna fästmö, än den gode Lars vill erkänna. Under all sin nästan gammaldags ljuvhet döljer hon nog ett ganska hetsigt temperament och är väl ett barn av sin tid, hon som alla andra. Hennes ungdomslugn har i alla händelser retat Lars mer än det mäst raffinerade koketteri skulle ha gjort. Så pass klarsynt var han dock att han emellanåt kunde kritisera föremålet. En dag sade han t. ex.

— Hon är visst ovanligt enviss, den lilla! Hennes blivande man kommer nog att få veta om det med tiden.

Forts.

T. v.: PROFESSOR ULRICH VON WILAMOWITZ MOELLENDORFF, den samtida antikforskningens främste, på föreläsningsbesök vid våra universitet och högskolor. Vid närmast föregående besök i Sverige, oktober 1912, följans införd en artikel om den utomordentlige vetenskapsmannen av dåvarande docenten i grekiska vid Uppsala universitet, numera professorn vid Göteborgs högskola, Ernst Nachmanson, vartill vi hänvisa. Se årg. XIV:2.

T. h. PROFESSOR JEAN CAPART, berömd belgisk egyptolog, har hållit mycket uppmärksammade föreläsningar å Uppsala universitet. Text å sid. 62.

En av Tysklands allra främsta vetenskapsmän, prof. Ulrich von Wilamowitz-Moellendorff gästar i dagarne Sverige och har hållit föredrag i Lund, Göteborg, Stockholm och Uppsala. Till sistnämnda stad var han inbjuden som gäst av Föreningen för klassisk filologi och till ämne för sitt därvarande föredrag, som hölls å universitetet hade han valt "Athena". Den först utsedda lokalen, universitetets största hörsal, räckte ej till för de tillströmmande åhörare skarorna utan föredraget måste hållas i aulan inför en publik på över 600 personer.

Efteråt var en stor fest, besökt av ett hundratal personer anordnad å Stockholms nation. Därvid höll

docenten Håkan Sjögren till prof. Wilamowitz ett livligt uppskattat tal på latin å vilket prof. Wilamowitz geast svarade i ett anförande på såväl latin som grekiska. Även de båda föredrag prof. Wilamowitz på inbjudan av svensk-tyska föreningen hållit i Stockholm, det första över ämnet "Homeros som människa och dik-

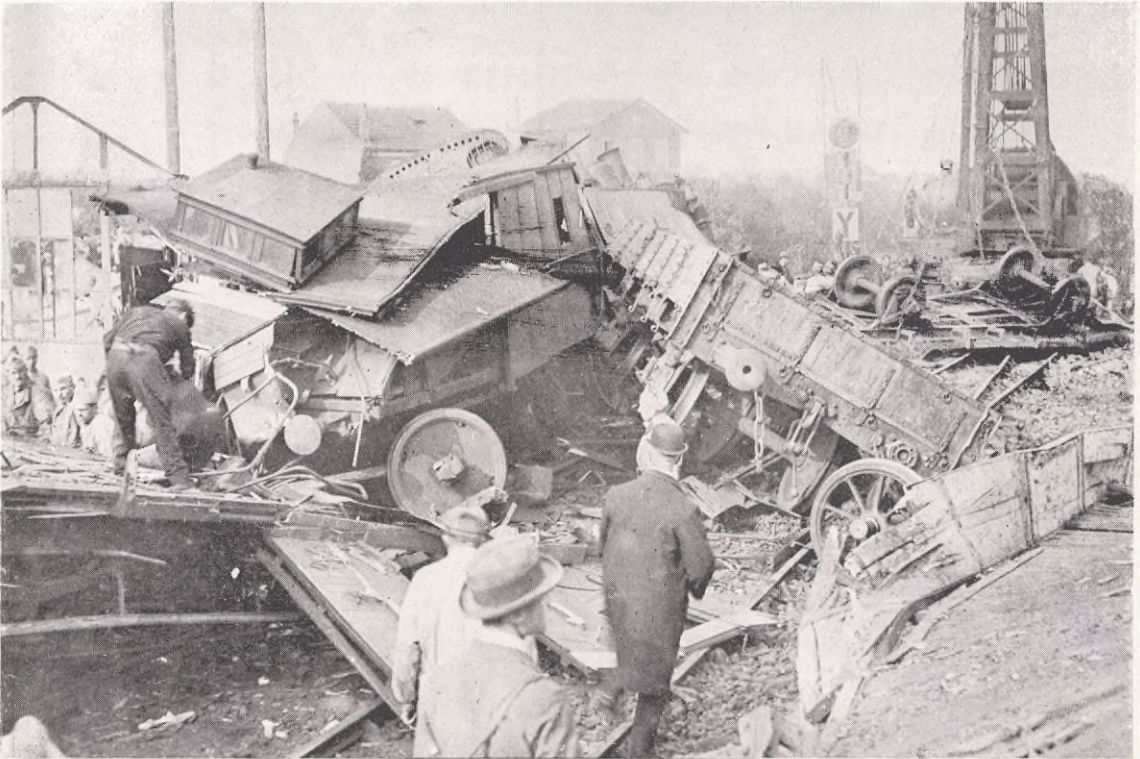
tare", det andra över "Eros", ha varit föremål för livligaste uppmärksamhet och prof. Wilamowitz själv föremål för den intensivaste hyllning från den vetenskapliga världens sida.

DANSKA GRÖNLANDSFARARE ÅTERKOMMA:

T. v. KAPTEN GODFRED HANSEN ombord å "Fylla". *T. h.* KNUD RASMUSSEN återkommer samtidigt med "Hans Egede".

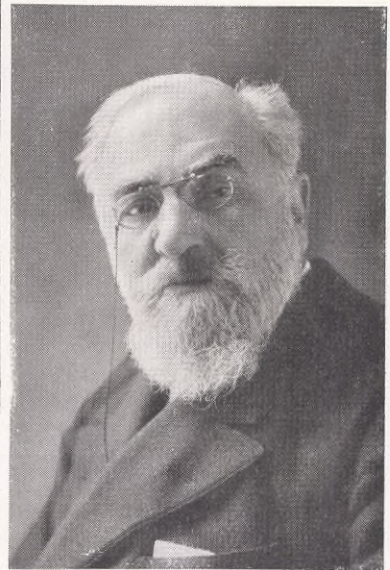
Nederst: Inspektionsfartyget "Fylla" med kapten Godfred Hansen ombord inlöper i Köpenhamns hamn d. 12 okt. — Text å sid. 58.

FRUKTANSVÄRD JÄRNVÄGSOLYCKA VID HOUILLES, FRÄNKRIKE. Olycksplatsen, där man fann 45 dödade och ett ännu större antal svårt sårade.

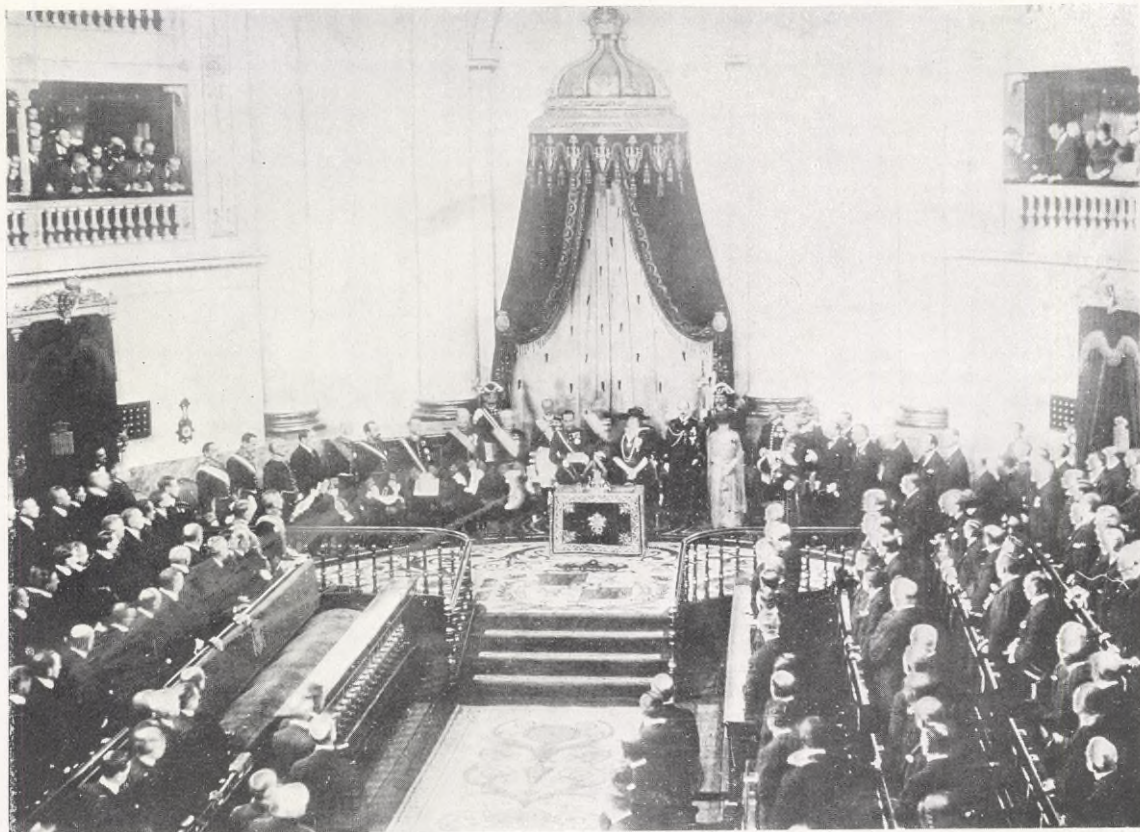
T. v.: PRESIDENT MILLERAND(x) OCH MINISTERN STEEG ha begiut sig till Houilles och emottaga av prefekten närmare meddelanden om olyckan.

LÉON BOURGEOIS, den berömda franske statsmannen, ordförande i Nationernas Förbundsrad och en av de mest betydande bland dem som visat sig äga full förståelse för den svenska rättssynpunkten i Ålandsfrågan och som personligen stödde hyst en djup sympati för Sverige och dess folk.
Text å sid. 62.

Efter Johnsons foto.

En fruktansvärd tågolycka inträffade på aftonen den 9 okt. vid stationen Houilles i närheten av Paris. Vid tillfället körde ett med stark fart framfört snälltåg på ett strax förut urspåret godståg. Vid sammanstötningen, vilken var av en oerhörd våldsamt, staplades snälltågets lokomotiv och sex av dess passagerarevagnar upp på det urspårade godståget samt vräktes därefter åt sidan. Vagnarne krossades och de i dem varande passagerarne dödades eller erhöilo mer eller mindre svåra skador. Vid avrödmandet av olycksplatsen, vilken erbjöd en ohygglig anblick, anträffades 45 lik, under det att de skadade uppgingo till ett hundratal. De flästa offren voro arbetare, som befunno sig på återresa hem från sitt arbete i Paris. Snälltågets lokomotivförare och eldare undsluppo som genom ett under all skada.

VÄRLDSPOSTKONGRESSEN I MADRID ÖPPNAS AV KONUNG ALFONS I SENATSPALATSET.

Efter fotografi.

Till bild å sid. 61.

Folkförbundets råd sammanträdde den 16 sept. i Paris under ordförandeskap av rådets president Leon Bourgeois. Under sammanträdet vid vilket utom ententemakterna ett antal neutrala makter, däribland Sverige och Finland, voro representerade upptogs till behandling Ålandsfrågan. Sedan Bourgeois föredragit juristkommissionens beslut, enligt vilket nationernas förbund förklarades behörigt att handlägga Ålandsfrågan, uttade statsminister Branting ett tack till kommissionen för dess opartiska utredning. Minister Enckell, Finlands representant, som där efter fick ordet, hävdade i strid mot kommissionens utlåtande, att Ålandsfrågan vore en inre finsk angelägenhet vilken icke kunde anses falla under Folkförbundets domvärjo. Hans inlägg, som avbröts av presidenten, syntes göra ett ytterst ofördelaktigt intryck på rådets medlemmar.

Efter ytterligare förhandlingar offentliggjorde folkförbundsrådet den 20 sept. en förklaring, vari rådet godkänner juristkommissionens beslut i Ålands-

PARIS NYE ÄRKEBISKOP, KARDINAL DUBOIS.

Efter fotografi.

frågan dock med en reservation, att ärendet icke bör handläggas av Nationernas förbund förrän ordnade förhållanden inträtt i Ryssland och detta land, som måste anses såsom en av parterna, kan göra sin stämma hörd.

Det är känt att Sveriges starka rättsställning i Ålandsfrågan vunnit oförbehållsamt erkännande inom ledande franska politiska kretsar, där man även önskat ärendets omedelbara hänskjutande till och omedelbara avgörande av Nationernas förbund. Att folkförbundsrådet det oaktat stannat vid beslutet om uppskov är att tillskriva engelskt inflytande.

*

Till bild å sid. 60.

Den berömda belgiske egyptologen professor Jean Capart har nyligen hållit en serie livligt uppmärksammade föreläsningar i Uppsala för Victoria-museets räkning om fornegyptisk konst. Prof. C., som är konservator vid K. museets i Bruxelles egyptiska avdelning och därjämte innehar professur i egyptologi vid universitetet i Liège, har ehuru endast 45 år gammal, bakom sig ett flertal betydande verk, anslutande sig till den av honom företrädda vetenskapen.

HAMLET.

Forts. fr. sid. 56.

frisk ursprunglighet. — Totalintrycket vid uppförandet blev även att här frambragts något utomordentligt. Regin för aftonen var doktor Per Lindbergs. Han hade gått till det krävande värvet att giva Hamlet så gott som oavkortat — i 21 tätt på varandra följande scener, slutande sig till sorgspelets utveckling från vinternattens uppdagelser för en människosjäl, genom den blodröda, i sus och dus levande miljö, vari dennes själ vistas, genom kyrkogårdens makabra grönska fram till den tragiska upplösningen. Bland samtliga dessa tablåer dröja de båda terassscenerna med vålnadens uppträdande längst kvar i minnet. Man ser i den ena Hamlet följa vålnaden. En annan ridå drages sakta tillbaka som när bladet vänder sig i en bok och man ställes inför en ny bild: Hamlet i samtal med den ur nattens skuggor i ett mycket s:agt fosforeserande ljus framträdande gengångaren. Hans som av gravens köld redan anfrätta stämma tränger med sina hemiska uppdagelser gripande ut till åhöraren. På den nordiskt mörkblå himlen tändas och blekna stjärnorna. Man känner pusten av en vinternatts kyla — hela den övernaturliga stämningen skulle komma ett barn att darra av skräck. Båda dessa scener voro ett regikonstens mästerverk.

Från denna stund, som kastar ett förfärande ljus över den brottsliga miljö, vari Hamlet lever, ställer sig denne som galen. Det synes som om ingen tidigare tolkning så kraftigt som Lorensbergsteaterns betonat denna Hamlets spelade galenskap. Man bevarar i erinringen en annan typ, mera inåtvänd, mera stillsam och förstulen i sina kval, men därför också mera fruktansvärd, när det som är "en smula farligt" tänder an och blossar upp i hans natur. Härvid ställer sig August Lindbergs mognade, sannolikt länge genomlevda tolkning främst för minnet.

Hr *Gabriel Alws* Hamletgestalt springer ut från ett yngre och obändigare temperament. Han är så ung som en son till den Hamlettyp vi känna, men dock sin faders äkta son. Och han bär hela den väldiga uppgiften. Han gör ställvis till och med något alldeles ypperligt av den. Minst verkningfulla blevo de repliker, som övergått till ordstäv — så den kända monologen: "att vara eller icke vara", som gick tämligen spårlost förbi. Men i dess ställe hade skådespelaren funnit levande uttryck för andra, tidigare mera obeaktade partier i rollen, och vad som var viktigare, hela hans uppfattning av den brustne, bisarre, överintelligente sorgepuinsens röjde begävnings säkra intuition, hela hans framställning var smidd i ett stycke.

Ofelias roll utfördes av fröken *Dora Söderberg*. I flertalet sceniska tolkningar hålles Ofelias gestalt tillbaka, dock ej så utpräglat som i denna. Det kan starkt ifrågasättas om denna uppfattning är den enda tänkbara. Shaksperes egna ord antyda ett kvinnoterperament av långt liffullare läggning. Såsom framgår av Laertes råd och varningar älskar hon Hamlet glödande och oreflekterat, hon förskönar och sminkar sig för att behaga honom, hon blir delaktig i den arrangerade andaktsstunden för att fånga honom och förråda hans kärlek för den lyssnande konungen och sin fader — allt detta anger icke en alltför timid eller nogräknad natur. Tänkt i starkare och mänskligare färger, en frände till Julius fullblodstyp, skulle hon stå verkningfullare och framförallt förklarigare gentemot Hamlets cynismer och övriga uppträdande. Härmed åsyftas ingen anmärkning mot det sätt varpå rollen nu genomfördes. Fröken Söderbergs skapelse av en spröd och ömtålig balladprinsessa, som förgiftad vissnar ned i atmosfären av Hamlets sjuka tankar, ägde ett rörande, poetiskt behag.

Drottningens föga sägande roll, buren av fru *Gerda Lundeqvist-Dahlström*, blev mest en plastisk ögonfångnad i skådespelet. På återgivandet av konungens figur hade hr *John Ekman* nedlagt ett berömvärt arbete, ehuru en större behärskning av stämman skulle låta detta komma mera till sin rätt. Hr *Torre Cederberg* var i kyrkogårdsscenen fullt ut så illusorisk som om han aldrig varit annat än dödgrävare hos Shaksperes ex professo. Slutligen var hr *Olof Sandbergs* Polonius en sympatisk och välgörande korrigerare av tidigare förvrängningar av denna hos Shaksperes själv med så mycken levnadsvisdom och klokhet utrustade gestalt.

Hamletsagan i denna tolkning blev en andlig högtidsstund. Publikens hänförelse tog sig även efter skådespelets slut fullt ovationsartade uttryck, som i främsta rummet adresserade sig till titelrollens innehavare, hr Alw, samt till regissören, dr Per Lindberg.

Text till bilder å sid. 57.

Det pommerska fysisiljaregementet "Drottning Viktoria av Sverige" firade den 12 okt. i Stettin med stor högtidlighet sitt 200-årsjubileum.

Regementet som sådant existerar icke längre — det har förintats liksom hela den väldiga härmakt Tyskland en gång förfogade över och fortlever nu endast som en del av en riksvärnsbataljon. För att jubiléet det oaktat skulle kunna firas på ett värdigt sätt hade inbjudan till deltagande utfärdats till regementets förutvarande officerare och menige. Aanslutningen till fästligheten blev ofantligt stor. Bland de inbjudna gästerna märktes generalöverste von Kluck.

Drottningen av Sverige, som vid högtidligheten presenterades av svenske militärrattachén i Berlin, ryttmästare Modin, översände därjämte en hjärtlig telegrafisk hälsning, för vilken det jubilerande regementet i ett av v. Kluck undertecknat telegram i varma ordalag frambar sin tacksamhet.

Det jubilerande regementet upprättades 1720 av drottning Ulrika av Sverige som hennes livregemente med förläggning i det då ännu svenska Vorpommern. I 95 år hörde det till Sveriges tyska regementen och deltog med berömmelse i våra fälttåg mot Preussen, i trettioåriga kriget, mot Ryssland (1789—90), mot Frankrike och Ryssland (1807—08) och slutligen under Karl XIV Johan mot Napoleon. Sedan Pommern blivit preussiskt, sammanslogs "Drottningens livregemente" med det svensk-tyska regementet "Engelbrekt" till Preussiska första reservregementet, vilket senare anslöts till åttonde arméåren. Senare deltog regementet, vilket år 1860 fick namnet "Pommersches Füsilier-Regiment", med utmärkelse i kriget mot Österrike samt i fransk-tyska fälttåget. Regementet, för vilket drottning Victoria av Sverige för ett antal år sedan utnämndes till chef, kämpade under världskriget först på västfronten, deltog sedan i striderna i öster och, efter det ryska nederlaget, åter på västfronten. För de lysande bragder det därunder utförde belönades dess chef överste Kraehe med det högsta tyska militärutmärkelsestecknet, orden "Pour le mérite" med eklöv.

Till bild å nästa sida.

Prinsen av Wales som företagit en resa till Englands besittningar världen runt, en färd på tillsammans 45.000 miles, har i dagarna återkommit till sitt land. Vi hava vid olika tillfällen återgivit bilder från prinsens resa och avsluta nu denna serie med en bild, tagen vid den furstlige resenärens återkomst till hemlandet. Prinsen, som åtnjuter utomordentligt stor popularitet i England, fick ett häremot svarande entusiastiskt mottagande såväl i Portsmouth där landstigningen ägde rum som i den engelska huvudstaden.

Veckans Porträtt Galleri

nödgas vi beklagligtvis tillsvidare avstå från tillföle de svårigheter med klichéring, vilka den pågående kemigrafstrejken medför. Så snart det är oss möjligt, återupptaga vi serien.

Redaktionen.

SKJUTTÄVLING MELLAN SÖDRA SKÅNSKA INFANTERIREGEMENTET OCH AKADEMISK SKYTTEKORPS VID KÖPENHAMN DEN 17 OKT. Sedan Konung Christian av öfverste Nystedt blivit föreisad det svenska geväret provsköt H. M. med detsamma, från vilket senare tillfälle vår bild togs; längst t. h. synes prins Knud. — Efter foto.

Svensk-dansk skyttetävling. Söndagen den 17 okt. försiggick på Amager en mindre vanlig skyttetävling, i det att för första gången, efter inbjudan, svenska militärer, representanter för Södra skånska infanteriregementet, tävlade med representanter för Kö-

penhamns Akademiske Skytteforening. Danskarne, som äro mera hemma i finskjutning, segrade, som att vänta var, med 2,690 p. mot 2,504 p. Det är antagligt, att dessa tävlingar komma att upprepas.

LONDON HÄLSAR PRINSEN AV WALES VÄLKOMMEN ÅTER från hans långa resa till kolonierna. Vid passerande af Trafalgar Square; jämte tronföljaren åka hans båda bröder härtigen av York och prins Henry. — Efter foto. — Text å föreg. sida

INNEHÅLL: Regeringsrådet Herman Palmgren (biografi och helsid.-portr.). — Landshövding Alfred Petersson †. — Prinsen av Wales. — Tyska regementet "Drottning Viktoria av Sverige" firar 200-årsjubileum. — Sveaborgs fästning. — Regalskeppet "Riksnnyckeln" kanoner. — Världspostkonferensen i Madrid. — "Hamlet" på Lorensbergsteatern i Göteborg. — Järnvägsolyckan i Frensbärke. — Porträtt och bilder till dagskrönikan. — "De underliga väearne". Novell av Hugo Öberg.

Eftertryck av text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angivande av källan förbjudes vid laga påföljd. För Berättelser och Historietter gäller ovl. rorligt förbud.